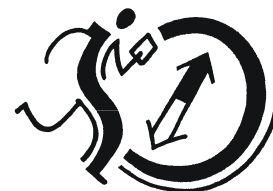

Underlag till Verksamhetsplanering

15 november 2011

Svenska
Orienteringsförbundet

Område: Medlemsservice: SOFTs och orienteringens finansiering

Beskrivning av nuläget:

Finansiering av SOFT-kansliets, distriktens och föreningarnas verksamheter behöver ses över då vissa grundläggande principer är i färd med att förändras. Men finansieringen kan inte ses i enskildhet utan måste självklart kopplas till den verksamhet som skall bedrivas på olika plan. Därmed är det minst lika viktigt att definiera principer för finansiering, dvs var kan tillgängliga medel bäst användas för att uppnå de mål som orientering som helhet önskar uppnå.

SOFTs verksamhet

Finansieringen av SOFT- kansliets verksamhet (gäller år 2011) kan delas upp i följande delar:

- Bidrag 14,2 mkr (45%)
- Sponsring 2,7 mkr (8,5%)
- Avgifter från medlemmar (års-, SOFT-avg och ranking) 4,3 mkr (13,5%)
- Egenförsäljning (Skogssport, Förlag, Eventor licens till utlandet) 6,2 mkr (19,5%)
- Egenavgifter till aktiviteter* (t ex Riksläger, konferenser, mm) 4,5mkr (13,5%)

* Notera att inom SOFT-kansliets ekonomi finansieras SOFT-distrikten med totalt 2,1 mkr. 1,8 mkr tas in i tävlingsavgifter som sedan fördelas till distrikten med ett litet tillägg. Dessa pengar finns under rubriken egenavgifter ovan.

Inom dessa områden sker det förändringar:

- Bidrag – RF nya system för bidragsfördelning kommer över de närmaste 3 åren innebära att vårt basbidrag minskar med ca 3 mkr. (1 mkr per år). Då basbidraget även påverkar andra bidragstilldelningar från RF t ex Idrottslyftet, blir den totala effekten något större (ca 1 mkr ytterligare). På kort sikt har RF satt in system som skall kompensera för ändrade bidrag, med inriktningen att ge förbund möjlighet att göra omställningar i verksamheten. Det finns även möjligheter att påverka framtida bidrag, framförallt vid att vi blir bättre på redovisning av den aktiviteten vi faktiskt har idag, samt att generera ny verksamhet. Vi har även möjlighet att få tilldelning av bidrag från Svenskt Friluftsliv för projektrelaterade aktiviteter.

Svenska
Orienteringsförbundet

- Sponsring – Andelen sponsring kan idag tyckas vara låg för förbundets verksamhet. Sponsoravtalet med Sveaskog har varit en dominerande del av sponsringen och denna kommer fr o m 2012 att reduceras med ca 1,75 mkr. Samtidig finns det flera positiva tecken på att det finns möjlighet att hitta nya sponsorer med tanke på landslagets framgångar och utökat medial bevakning. Förbundet har inte lyckats hitta rätt säljare och för närvarande finns ingen egen säljare anställd utan sponsorbearbetningen hanteras av Förbundschefen på del av sin tid.
- Avgifter från medlemmar – Årsavgifterna från föreningarna ökades vid senaste Förbundsmöte, med tanke på ett behov av utökad IT utveckling, och det är glädjande att konstatera att budgeten följs, även om detta är en relativ liten summa, 900 tkr. Däremot har SOFT avgiften, som baseras på antalet tävlingsstarter vid tävlingar, förutom närtävlingar, fortsatt minska. Denna avgift är också ifrågasatt bland föreningarna och frågan är om avgiften är kontraproduktivt till våra mål. SOFT-avgift från närtävlingar utgår ej, även om denna tävlingsform verkar växa.
- Egen försäljning – Skogssport och Förlaget bidrar positivt till förbundets ekonomi, dock behöver båda verksamheterna utvecklas framförallt med marknadsföring och försäljning. Skogssport har de senaste åren tappat 300 – 400 prenumeranter per år, och prenumerationsförsäljning och annonsförsäljning behöver förstärkas. Även annonsförsäljning på hemsidorna behöver förstärkas. Eventor licens har sålts även till Norge och ytterligare offerter är ute till andra nationella förbund. Detta ger ett gott grundlag för underhåll och utveckling men frågan är om Eventor skall vara en kärnverksamhet för förbundet, och om vi skall ha som mål att tjäna pengar på systemet, eller bara få resurser för egen utveckling.
- Egenavgifter till aktiviteter – Målsättningen den senaste tiden har varit att aktiviteter som förbundet bedriver (t ex Riksläger, Konferenser) skall vara självfinansierade. Deltagaravgifter ligger på ett nivå idag som inte har begränsat deltagande. Notera att principen om självfinansiering av aktiviteter inte gäller landslaget. Här förekommer det vissa egenavgifter men landslagets huvudaktiviteter finansieras helt via förbundets ekonomi.

SOFTs egenkapital låg vid årsskiftet 2010/2011 på ca 3,8 mkr. Det egna kapitalet behöver förstärkas då vi idag inte uppfyller RFs riktlinjer på området.

Distrikternas verksamhet

Mer information skulle behöva inhämtas om distriktens finansiering inför vidare analys. Från den analys som gjordes vid Förbundsmötet 2010 hade distriktet en samlad omsättning på 13,2 mkr och eget kapital på 10,1 mkr. Av omsättningen kommer 2,1 mkr via tävlingsavgifter från SOFT. De distrikt som har anställd personal har något sämre teckning av eget kapital.

Det kan finnas effektivitetsvinster i ett närmare samarbete mellan förbundskansli och distriktsorganisationerna.

Föreningarnas verksamhet

Väldigt lite är känt om föreningarnas finansiella ställning dock har det inte under de senaste åren uppmärksammats några fall där orienteringsföreningar har haft ekonomiska svårigheter. Dock via samtal med föreningsordföranden och ledare får man en bild. De största föreningarna med störst aktivitet har också den svåraste ekonomiska situationen, dvs mycket verksamhet ställer större krav på finansiering. Många föreningar med mindre verksamhet har en solid finansiell ställning.

Det som kommer fram i samtal med föreningarna är att många upplever tävlings- och SOFT avgifterna som en belastning vid tävlingsarrangemang, dvs att marginalerna på tävlingarna, särskilt eftersom tävlingsstorleken har minskat, är pressad av avgifterna. Igen kan man ifrågasätta om avgifterna motiverar föreningar att arrangera och om det kan bli en "ond spiral" framöver. Samtidigt rapporterar många föreningar om växande antal närtävlingar, då dessa är lättare att arrangera kravmässigt och ger bättre ekonomi.

Vidare finns det en del kommentarer från föreningar om att egenavgifterna vid aktiviteter inte får bli för höga. Särskilt gäller detta föreningar som bedriver elitverksamhet och har deltagare på elitläger mm. Men som nämnt tidigare har detta hittills inte påverkat deltagande på läger och konferenser.

Beskrivning av önskat läge:

Övergripande mål för orienterings och förbundets finansiering bör vara:

- Förbundet skall i sin verksamhet ha mål att ekonomin skall stå i balans med den verksamhetsplan som skall bedrivas och att det egna kapitalet skall motsvara RFs riktlinjer.
- För att bedriva bra verksamhet bör man sträva efter att minska medlemsföreningarnas kostnader. Kostnader som medlemsföreningar får bör vara kända i förväg och bör motivera till verksamhet i enlighet med den övergripande verksamhetsplanen för svensk orientering.
- Man ser ständigt efter effektivisering av svensk orienterings totala verksamhet som gör att de tillgängliga ekonomiska medlen får störst effekt.

Bidragsfinansiering

Det är önskvärt att förbundets verksamhet inte blir beroende av bidragsfinansiering, dvs att denna del bör helst vara max 30 – 35% av omsättningen. Bidrag bör i största möjliga grad vara av projektkaraktär, dvs vara medel som driver utvecklingsprojekt av kortare eller längre varaktighet. Förbundet bör eftersträva att vara informerad om

**Svenska
Orienteringsförbundet**

Svenska
Orienteringsförbundet

bidragsmöjligheter och ha beredskap för att ansöka om lämpliga bidrag båda på central, distrikts och föreningsnivå.

För att säkra löpande bidrag från RF är det önskvärt att föreningarna ges stöd för att förbättra redovisning av medlemsantal, LOK-stöd och utbildningstimmar. Här måste man fokusera på win-win relationer i hela förbund – distrikt – föreningskedjan.

Sponsorfinansiering

Det är önskvärt att förbundets finansiering i betydligt större grad än idag utgörs av sponsormedel (20-30%). För att uppnå detta behöver orientering skapa större medial uppmärksamhet och skapa produkter som är attraktiva för sponsorer. Detta kommer kräva investeringar i mediebearbetning och försäljningskompetens.

Egenfinansiering

Formerna för egenfinansiering från föreningarna till förbundet bör diskuteras. Med tanke på minskade bidrag från RF, samt en längre horisont för att bygga sponsorfinansiering krävs ökad egenfinansiering om verksamheten på förbundskansliet skall upprätthållas på nuvarande nivå. Egenfinansieringen bör dock inte överstiga 20% av förbundets omsättning och det bör eftersträvas att hålla denna del så lågt som möjligt via effektivisering.

Det bör också eftersträvas att ha återbetalningsmekanismer för egenfinansieringen, dvs att vid ökade intäkter i andra delar av verksamheten bör detta leda till att egenfinansieringen minskar.

Finansieringssystemet för båda förbund och distrikt bygger idag ensidigt på en parameter, tävlingsdeltagande. Motiverar detta föreningar, distrikt och förbund att skapa verksamhet? Finns det inte ekonomiska motsättningar i målen mellan föreningar och distrikt/förbund?

Förslag till alternativa finansieringssätt som bör diskuteras (Notera att även en kombination av dessa olika finansieringssätt kan tänkas):

1. Fortsätta med finansiering via tävlingsavgifter/SOFT-avgifter men utvidga detta att täcka hela tävlingsprogrammet, dvs även närtävlingar och SM-tävlingar.
2. Finansiering via tävlingsbeskattning kan också ske på annat sätt. Förslaget kan vara att man tar bort SOFT- och tävlingsavgifter, men inför en fast sanktionsavgift för nivå 1 och 2 tävlingar. Sanktionsavgiften skall då täcka tävlingskontroll, teknik som tillhandahålls av förbundet och rättigheter.
3. Som ett annat alternativ kan man tänka sig en ökad medlemsavgift. I genomsnitt betalar en medlemsförening idag 1585 kr/år till SOFT i medlemsavgift, med en minsta avgift 750 kr och en högsta avgift 3000 kr. Skulle man ta bort SOFT- och tävlingsavgift och istället införa en högre medlemsavgift skulle snittavgiften behöva öka till ca 10 500 kr/år dvs en faktor 6,65 på dagens medlemsavgifter för att uppnå en 15% (4,5 Mkr) egenfinansiering. Om faktorn skulle appliceras rakt av skulle det

Svenska
Orienteringsförbundet

innebära att minsta föreningen betalar 5 000 kr och att de största betalar 20 000 kr i årlig medlemsavgift.

Vid 20% (6,0 mkr) egenfinansiering skulle det innebära 13 000 kr i snitt, eller 6 200 kr och 24 600 kr för mindre respektive större förening.

Ett tilläggsförslag kan vara att man inför ett system där man räknar om det nästa årets medlemsavgift baserat på parameter som driver intäkter till SOFT i form av bidrag och sponsorfinansiering. T ex att man via bra medlems-, LOK-stöds- och SISU/utbildningsredovisning kan som förening minska sin medlemsavgift. Beräkningen (E = egna föreningens redovisning, S = SOFTs totala redovisning):

$((E \text{ medlem}/S \text{ medlem})+(E \text{ LOK}/S \text{ LOK})+(E \text{ SISU}/S \text{ SISU})) * \text{SOFTs intäktsökning} = \text{minskning i medlemsavgift.}$

SOFTs intäktsökning kan innehålla element av bidragsmedel från RF, ökade sponsorintäkter eller ökad vinst från egen försäljning (t ex vid en ökning av prenumeranter och därmed intäkter från Skogssport eller nya intäkter i sålda Eventorlicenser till andra förbund).

4. Ett alternativ kan också vara att införa en tävlingslicens för aktiva orienterare. I licensen ingår även en olycksfallsförsäkring. Statistik från Eventor för tävlingsåret 2011 pekar på att det är strax under 30 000 personer som har anmält sig och sprungit tävlingar under året (21000 fr o m 17 år, 9000 t o m 16 år). En licens skulle då behöva ligga mellan 230 kr och 285 kr/person för att uppnå 15% resp 20% egenfinansiering. Skulle man enbart införa licens från 17 år skulle licensen kosta mellan 330 och 410 kr. Licensadministrationen kan hanteras via Eventor.

Egen försäljning

Förbundet bör sträva efter att ha lika stor vinst ifrån Skogssport som idag och öka vinsten från förlaget och hemsidan (annonsförsäljning).

Eventor bör utvecklas som en kärnprodukt för förbundet som kan säljas till andra orienteringsförbund globalt, och målet bör vara att på detta sätt täcka egna förvaltnings- och utvecklingskostnader för systemet samt kostnaderna för att kunna leverera en god förvaltning och support till systemets kunder.

Aktiviteter

Med undantag av landslagsaktiviteter bör ett kortsiktigt mål vara att aktiviteter som läger, utbildningar osv är självfinansierade av medlemmarna. Långsiktigt är det dock önskvärt att kunna sänka dessa avgifter för att nå ut till flera deltagare.

**Vad behövs det av resurser och aktiviteter för att uppnå önskat läge?
(Bilfoga ev särskilt plan för detta)**

Det som på kort sikt behövs är:

- Omfördela resurser för att ha en dedikerad resurs som arbetar med bidragsfinansiering, dvs som arbetar med föreningarna och förbättrar systemen för redovisning (Idrottonline t ex), och som bevakar möjligheterna för ytterligare bidragsfinansiering till projekt och aktiviteter. Personen bör arbeta med förbundsbidrag, men även ge tips och idéer till distrikt och föreningar. En viktig del kan vara att koordinera flera föreningars insatser för att genom Idrottslyftsbidrag kunna finansiera för rörelsen viktiga utvecklingsprojekt.
- En ny person som kan arbeta med utveckling av sponsorförsäljning och den egna försäljningen. En befattningsbeskrivning för denna resurs finns framtagen. Viktigt är att resursen fokuserar på sälj och skall inte blandas ihop med marknadsföring, information eller mediebearbetning.
- En diskussion över modeller för egenfinansiering bör göras. Detta bör igångsättas tillsammans med representanter från distrikt och ev vissa representativa föreningar. Målet är att en ny modell för egen finansiering finns framtagen till Förbundsåret 2012.

**Svenska
Orienteringsförbundet**